

Van riddergoed naar riddergoed: Kipshoven – Gripekoven – Beeck – Moorshoven

Deze wandelroute voert u terug naar de tijd van de ridders die ooit de regio Meinweg bevolkten. Daarbij wandelt u door het uiterste oosten van de regio met nationale parken. Het startpunt is de parkeerplaats van Hotel Esser in het plaatsje Kipshoven dat bij de stad Wegberg hoort.

Lengte: ca. 11,6 km

- U start bij Hotel Esser en loopt rechtdoor in de richting van de B57 tot u de weg naar de kapel bereikt. Daar slaat u linksaf de weg in.
- U loopt nu rechtdoor naar de kapel (informatiebord).

Kapel Kipshoven

Een verweerde inscriptie met het jaartal 1492 documenteert het begin van de bouw van uitbreidingen. Het laatgotische gewelf van de kapel met eigenzinnige rankversieringen is in het middenschip met motieven met figuren verrijkt, die in 1522 ontstonden. De kooruimte was ooit deel van de voormalige hofkapel van de burcht Kipshoven. Resten van een gracht bevinden zich achter de kapel die in 1879 en 1968 hersteld en gerenoveerd is.

- Naast de kapel staan gedenktekens ter nagedachtenis aan de beide wereldoorlogen. Verder is de oude gracht van Haus Kipshoven te herkennen.

Burcht Kipshoven

De eerste ridders van Kipshoven kwamen uit de lijn van Moorshoven. In 1316 zwoeren de neven Adam von Moorshoven en Adam de Kipshoven, zoon van Sibert de Moorshoven, geen strijd meer tegen de stad Keulen te voeren. Later noemde de familie zich „von Beeck“ naar Kipshoven. Toen in 1622 het bezit overging op de familie „von Agris“ werd het riddergoed ook „Agris-Hof“ genoemd. Wanneer het verwoest is, is niet bekend.

Oorlogsmonument

Het herdenkkruis voor gevallen is in 1923 met behulp van donaties van de burgers van Kipshoven gebouwd. Buitengewoon is de kruisvorm met omlopende verdikkingen en de PAX-Christi-ring, geïnspireerd op vroegchristelijke grafmonumenten. Daarnaast bevindt zich het monument voor de gevallen uit de Tweede Wereldoorlog.

- Vanuit het monument loopt u links naar de straat.
- Daar loopt u rechts verder tot de splitsing en dan verder links tot aan de gedenksteen met een madonna.
- Bij de gedenksteen neemt u de landweg rechts.

- Later wordt deze weg de wandelroute „RU“. Aan de bosrand staat ongeveer bij kilometerpaaltje 1,65 een grote oude beuk. Daartegenover in het veld stond vroeger een Romeinse Villa Rustica.

Villa Rustica

In het Gripekovensse veld zijn zandstenen met Romeinse schrifttekens, bakstenen en speerpunten als resten van Romeinse wapens gevonden. Ze documenteren het bestaan van een hoeve bij de bron van de Alsbach. Dat hier al in het Neolithicum nederzettingen waren, wordt door bodemvondsten bewezen. Veel vondsten zijn gedaan door de boer Erwin Clever en zijn op zijn boerderij te bezichtigen.

- Aan het einde van de laatste weide loopt u naar rechts, schuin tegenover de aardappelopslagplaats, het bos in.
- Nu neemt u het platgetreden pad naar de 1e nederzetting op onze wandeling, namelijk de Burcht Gripekoven met voorburcht en oude grachten.

Nederzetting en Burcht Gripekoven

In de Middeleeuwen (1240) had de ridder Goswin de Gripekoven hier zijn residentie. In 1303 ging het gehele areaal over op de ridder Gerhard von Engelsdorf, die al een kwart van het landgoed Dahlen (tegenwoordig Rheindahlen) bezat. Direct naast de oude burcht op de kunstmatige heuvel die zijn oorsprong in de Karolingische tijd heeft, bouwde hij een nieuw huis met hoofd- en voorburcht en een kostbare fortificatie. De reusachtige grachten zijn nu nog goed zichtbaar in het broekland (bos) en werden vroeger gevoed door de Als- of Mühlenbach. De sociale neergang van de ridderstand leidde tot het roofridderschap, de burcht Gripekoven werd een van de belangrijkste steunpunten. Zodoende werd de burcht in 1354 door de graaf van Jülich belegerd en ontmanteld. De stad Erkelenz kon met de stenen de stadsmuur verstevigen.

- U keert nu terug naar de hoofdweg en gaat daar rechts tot de volgende splitsing.
- Hier wandelt u links tot de Gripekovener Hof (Hof Clever, huisnummer 9). Achter het pand dat op de monumentenlijst staat, ligt in het broekland de tweede, kleinere nederzetting. Op de hoeve zijn veel archeologische vondsten verzameld die echter alleen met toestemming van de eigenaar bezichtigd kunnen worden.

Gripekovener Hof (Hof Clever)

De vierkante hoeve met vakwerk stamt uit 1772.

- Bij de volgende splitsing bij de kapel loopt u rechtdoor op de route naar knooppunt 69.

Kapel Gripekoven

Ook de kapel in deze plaats is met de stenen van de burcht Gripekoven gebouwd. De kapel is gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Smarten. Het kruis stamt uit 1768.

- Het pand met huisnummer 4 in Gripekoven stamt uit 1853 en is een monument. Ertegenover ligt de gerenoveerde Hof von Olland.

Hof zu Ellinghoven

De hoeve was al vroeg samen met de belendende Gripekovener Hof één object en wisselde meerdere malen van eigenaar. In 1662 was de hoeve al onder 15 leenmannen verdeeld. De resterende hoeve is in het bezit van de familie Paulzen.

Alternatieve route 1 (korter, minder mooi traject)

- U loopt eerst naar de hoofdweg.
- Deze steekt u over en wandelt links verder in de richting van Beeck.
- U loopt rechtdoor bij de splitsing van de routes naar de knooppunten 70 en 69 via de Grenzlandring.
- U wandelt naar de rotonde en steekt de straat naar het kerkhof over.
- Daar gaat u naar rechts en dan rechtdoor via het kerkhof langs de oude kerkhofmuur.

Kerkhof Beeck

Dit nieuwe kerkhof is in 1836 aangelegd, de muur eromheen is pas in 1847 gebouwd. Uit dit jaar stamt ook het gietijzeren kerkhofkruis. In 1875 is er een sterfhuis gebouwd, het kerkhof zelf is in de loop van de jaren meerdere keren uitgebreid.

- U houdt links in de richting van het centrum en steekt de „Prämienstraße“ over.
- Op beide hoeken aan de overkant staan huizen die op de monumentenlijst staan, rechts Haus Schlagheck en Haus Rögels uit 1726. Op de linkerhoek loopt u in de richting van het vlasmuseum, een oude tiendschuur, van de streekvereniging van Beeck. Het nodigt uit tot bezichtiging en u kunt er een hapje eten. Het pand ernaast, nummer 21, valt eveneens onder monumentenzorg.

Haus Schlagheck

Het patriciërshuis is in 1832 door Johann Hermann Siegers gebouwd. Hij was een koopman die in klaverzaad, lijnzaad en laken handelde.

Tiendschuur

De oude tiendschuur is door de streekvereniging van Beeck zelf verbouwd tot vlasmuseum en werd in 1988 geopend.

- Tegenover het vlasmuseum bevindt zich het oude gemeentehuis (met informatiebord).

Gemeentehuis

De gemeentelijke bestuurslichamen van Beeck waren hier tot 1935 gehuisvest. Daarna vond de samenvoeging met de gemeente Wegberg plaats. Na een moeilijke bodemsanering en verbouwing van de ruimten kon daar in 2001 het Europese Klederdrachtenmuseum worden geopend.

- Daarachter slaat u rechtsaf en dan opnieuw rechts de steeg in tot het Klederdrachtenmuseum, dat beslist een bezoek waard is (informatiebord).
- Daarna loopt u rechts verder in de richting van het kerkplein in Beeck.
- Hier staan de Alte Post, patriciërshuizen, een oud kerkhofkruis uit de 18e eeuw, de kerk en een nederzetting op een kunstmatige heuvel. Bovendien is hier gelegenheid voor rust, eten en drinken.

Kerkplein

De historische kern van Beeck is een van de mooiste pleinen in het Erkelenzer Land. Het patriciërshuis, nr. 6, is gebouwd in Coven-stijl (1788), de voorgevel in 5 assen heeft ramen met roeden die met een omranding van arduin zijn versierd. De ingang is een dubbele eikenhouten deur.

Oud kerkhofkruis

In het midden van het plein staat het voormalige kerkhofkruis, geschonken door de familie Inderfurth (1797).

Parochiekerk St. Vincentius

Het oude gedeelte van de kerk met zijn schitterende koorvensters heeft zijn oorsprong in 1401. Deze werd echter pas in 1418 gewijd. Een pastoor van Beeck wordt al in 1234 vermeld. De moederkerk had dus ten minste één voorganger. In 1460 begon de bouw van de imposante kerktoren die echter pas in 1501 is voltooid. In 1895 werd er een gedeelte aan de oude kerk gebouwd, dat in 1966 weer afgebroken is en door een grotere, moderne kerkruimte is vervangen. Het houten kruis boven het altaar stamt uit de tijd rond 1450. Het klokkenspel behoort tot de mooiste aan de Neder-Rijn. In 2001 is het gedenkteken voor de vrede „Der Gestürzte“ in de kerktoren geplaatst.

- U loopt om de kerk heen naar de nederzetting op een kunstmatige heuvel (informatiebord).

Nederzetting Beeck

Het heuvelcomplex in het centrum, dat uit de vroege Middeleeuwen stamt, heeft een diameter van 25-30 meter en een hoogte van 6 meter. De nederzetting was een deel van het burchtcomplex van Haus Beeck, diende als beschermende burcht en was omgeven door grachten.

- Hier keert u om en neemt de steeg tussen eethuisje en restaurant.
- De steeg loopt u tot het einde uit en dan links verder naar de hoofdweg („Prämienstraße“).
- Hier houdt u enigszins links tot de straat „An Haus Beeck“.
- U slaat linksaf naar Haus Beeck.

Haus Beeck

De voorburcht met de poorttoren en de windwijzer met het wapen van de familie Von Goltstein stamt uit de 17e eeuw, de belendende bedrijfsgebouwen uit de 18e eeuw. De hoofdburcht is al in 1762 ingestort. Haus Beeck wordt in 1279 in het Heinsbergse leenboek voor het eerst vermeld. In 1926 ging het riddergoed in burgerlijke handen over.

- Van daaruit loopt u rechtdoor over de brug over de Beeckbach naar wandelroute A 2 en de route naar knooppunt 70.
- U wandelt langs de Beeckbach tot knooppunt 70. Hier staat een historische steen van de gemeente Beeck.
- Bij het knooppunt loopt u rechts de „Holtumer Straße“ in tot aan de Hof Axer uit 1825 met de „Geusen-Daniel“ als windwijzer die je anders alleen aantreft op evangelische schuilkerken.

Hof Axer

De Hof Axer is een bakstenen hoeve met drie vleugels met muurankers uit het jaar 1825. De hoofdhoeve wordt bekroond door een torentje met de „Geusen-Daniel“ als windwijzer. De "Geusen" waren wederdopers die zich tijdens de reformatieperiode in het Wassenberger Land sterk uitbreidden. Zij werden hevig vervolgd en verlegden hun gebedsruimten daarom naar beschermde schuilkapellen.

Alternatieve route 2

- Hier gaat u links de straat „Am Driesch“ in en verder tot de Grenzlandring aan het einde van de straat.
- U steekt de Grenzlandring over en neemt wandelroute A 3 tot aan de kruising, aftakking Holtumer Mühle, wandelroute A 3/A 9.
- U loopt links de Steinstraße in tot aan de kapel. Tegenover de Laurentius-kapel uit 1746 lag de Moorshovener Maar. Hier ontsprong ooit de Beeckbach, die tegenwoordig zijn oorsprong bij de zuiveringsinstallatie Erkelenz heeft.

Kapel Moorshoven

Het oude houten kruis op deze plaats moest beschermd worden door een in 1746 gebouwde kapel. Deze werd aan de heilige Laurentius gewijd. In de jaren 1825 t/m 1827 is de kapel door een uitbreiding met de helft vergroot. Daarvoor werden de oude stenen van de Burcht Moorshoven gebruikt. In 1876 zijn de ramen van nieuw glas voorzien. In 1983 vond een wezenlijke renovatie plaats.

- U gaat nu verder naar rechts en dan rechtdoor tot Haus Moorshoven, een oude adellijke residentie. Het gebouw heet nu Moorhof en staat op de monumentenlijst. De oprijlaan is in 1994 met kiezelstenen geplaveid.

Haus Moorshoven

Het oude adellijke goed wordt al in 1294 vermeld. De waterburcht was sinds 1316 in bezit van het gelijknamige geslacht.

- U gaat terug naar de straat „Am Moorhof“.
- Dan wandelt u rechts verder naar de landweg. Rechts ligt hotel Hofer en op de hoek staat een oud kruis, tegenover het hotel en restaurant „Zum Schlagbaum“.
- Hier loopt u rechts verder tot u ter hoogte van de inrit van restaurant „Maydt“ bent. Daar steekt u de weg over (informatiebord).
- U gaat links over de veldweg over de rode nordic-walking-route en wandelroute A 3 tot het startpunt bij hotel Esser.

Alternatieve route 2: (mooiere route naar Ellinghoven)

- U loopt eerst naar de landweg en steekt deze op de blauwe nordic-walking-route over.
- Dan gaat u naar links tot de straat „In Ellinghoven“ en knooppunt 69.
- Hier loopt u rechtdoor tot de beeldzuil. U volgt de blauwe nordic-walking-route verder tot aan de veldweg.

Beeldzuil Ellinghoven

Deze zuil is rond 1600 gebouwd en is voorzien van een piramidevormige top, die aan drie zijden van tekst voorzien is.

- U wandelt dan links parallel aan de landweg langs de buiten de bebouwde kom verlegde hoeve (Pappers-Hof) naar de Grenzlandring.
- U loopt verder zoals boven beschreven.

Alternatieve route 2 (via Holtum)

- U loopt langs de Hof Axer tot het verkeerslicht op de Grenzlandring en volgt de blauwe nordic-walking-route.
- U steekt de Grenzlandring over en loopt verder rechtdoor tot de aftakking Holtum. Daar steekt u de weg over.
- U gaat enigszins links de Marienstraße in tot de bedevaartskapel op de blauwe nordic-walking-route.

Bedevaartskapel Holtum

De kapel van stenen vakwerk moest in 1684 vanwege door het weer veroorzaakte schade worden vervangen. De nieuwe Loretto-kapel (nagebouwd huis Nazareth) is tot nu toe behouden gebleven. In 1757 werd de grotere St. Joseph-kapel eraan gebouwd om de grotere groep pelgrims meester te worden. In 1888 is de huidige hoofdkerk met twee verdiepingen gebouwd.

- Links loopt u langs de kapel en verder over de blauwe nordic-walking-route.
- U wandelt door tot de kruising met de Marktstraße. Hier loopt u links verder in de richting van de Holtumer Mühle. Tot 1909 stond hier een standerdmolen. Al twee jaar wordt hier gebouwd aan een torenmolen van de familie Buschfeld.

Standerdmolen Holtum

De Holtumer Windmühle wordt in 1559 als deel van het complex van Haus Beeck vermeld. De molen had twee maalgangen en was tot 1909 in bedrijf. Toen werd de molen gedemonteerd en naar Nederland verkocht, waar hij tot 1945 ingezet is en toen opgeblazen werd.

Andere startopties:

- Hotel en restaurant „Zum Schlagbaum“ (mogelijkheid voor overnachten / parkeren / eten en drinken)
- Hotel „Hofer“ (mogelijkheid voor overnachten / parkeren / eten en drinken)
- Kerkplein Beeck (mogelijkheid voor parkeren / eten en drinken / museumbezoek)